

MEDEA

naar **euripides** tekst/regie **simon stone**

toneelgroepamsterdam

—
ROLVERDELING OP ACHTERZIJDE

NAAR EURIPIDES

TEKST & REGIE SIMON STONE

VERTALING VERA HOOGSTAD, PETER VAN KRAAIJ

DRAMATURGIE PETER VAN KRAAIJ

SCENOGRAFIE BOB COUSINS

LICHTONTWERP BERNIE VAN VELZEN

GELUIDSONTWERP STEFAN GREGORY

KOSTUUMS AN D'HUYS

PARTICULIER PRODUCENT JOOST EN

MARCELLE KUIPER

ASSISTENTIE REGIE DRIES GIJSELS

SPELCOACH KINDEREN ROSA FONTEIN

ASSISTENTIE DRAMATURGIE VERA HOOGSTAD

ASSISTENTIE SCENOGRAFIE RAMÓN HUIJBRECHTS

HOOFD TECHNIEK & PRODUCTIE GÖTZ SCHWÖRER

PRODUCTIELEIDING ANGELINA KROFT

TECHNIEK REYER MEETER (1° INSPICIËNT), STIJN VAN DER LEEUW,

STEPHAN PÖT, PIETER ROODBEEN, ERWIN STERK, RUIJDE DE VOS,

JEFFREY VAN VLOTEN, DAAN WESTENDORP, PAUL VAN DER ZOUWE

KOSTUUMATELIER FARIDA BOUHBOUH, CLAUDIA PELLEGRINI

(KLEEDWERK), WIM VAN VLIET (HOOFD)

KAP & GRIME DAVID VERSWIJVEREN

UITVOERING TONEELBEELD KLOOSTERBOER DECOR BV, LEVTEC

CASTINGADVIEZEN HANS KEMNA

KINDERCASTING MARTHA MOJET

KINDERBEGELEIDING MAJA VAN DER ESCH

FOTOGRAFIE SANNE PEPPER, JAN VERSWEYVELD (COVER)

GRAFISCH ONTWERP BRIGIET VAN DEN BERG, JAN VERSWEYVELD

PUBLICITEIT SELMAN AQUI

DRUK SSP AMSTERDAM

MET DANK AAN MACBIKE, OOGAPPEL

—
MEDEA IS MEDE MOGELIJK GEMAAKT
MET FINANCIËLE STEUN VAN FONDS 21.

MEDEA GING IN DECEMBER 2014 IN PREMIÈRE EN
WERD GESELECTEERD VOOR HET THEATERFESTIVAL
VAN NEDERLAND EN VLAANDEREN. MARIEKE HEEBINK
WON VOOR HAAR ROL DE THEO D'OR.

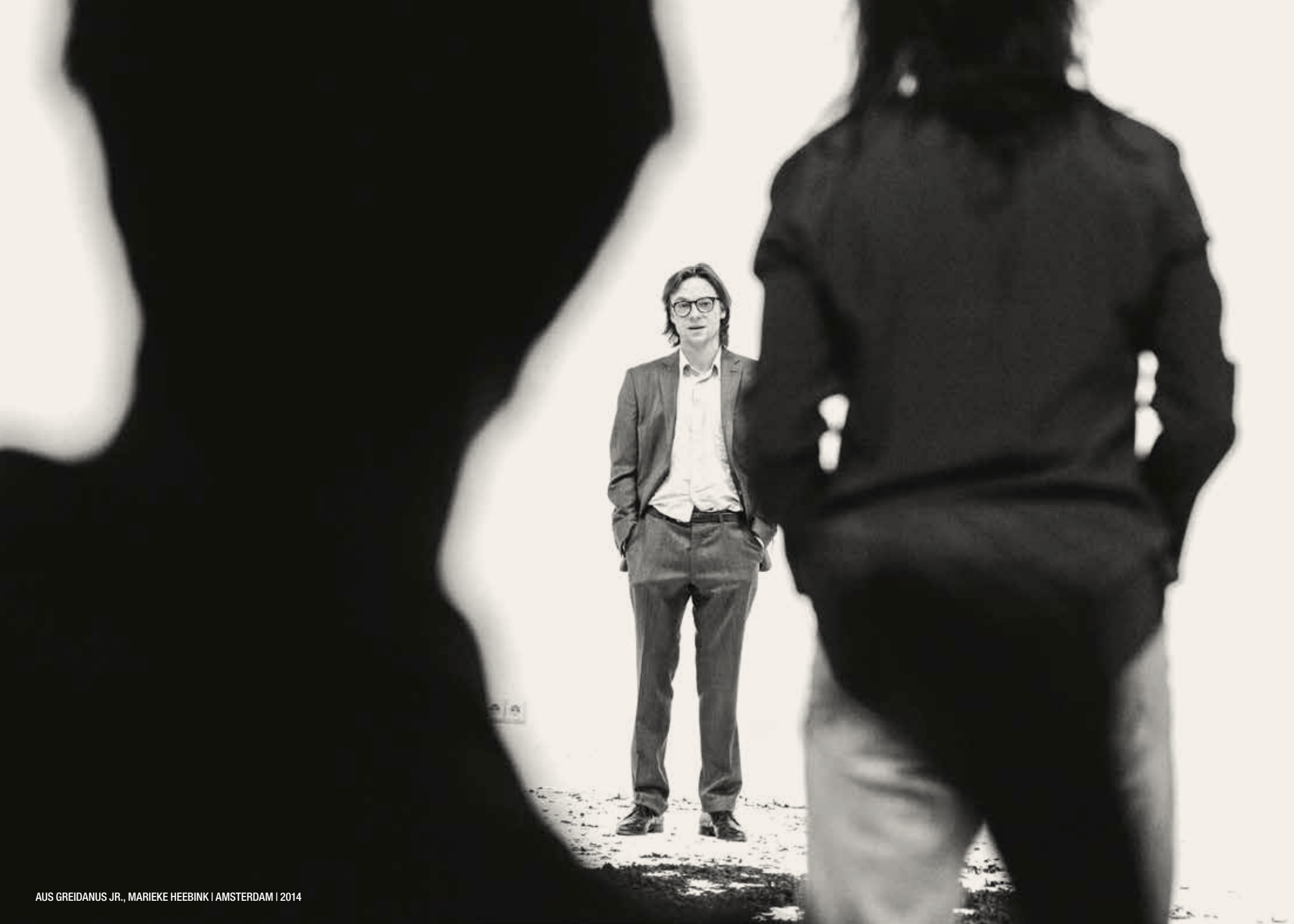
#MEDEA

DE VOORSTELLING DUURT CIRCA 1U20, GEEN PAUZE.

MEDEA

MARIEKE HEEBINK | AMSTERDAM | 2014

SYNOPSIS

Anna is een ambitieuze arts in de farmaceutische industrie. Alles gaat haar voor de wind: ze geniet aanzien, verricht baanbrekend onderzoek met haar man Lucas en samen leiden ze een gelukkig leven met hun twee kinderen, Edgar en Gijs. Tot Anna erachter komt dat Lucas een affaire is begonnen met Clara, die niet alleen veel jonger is, maar bovendien de dochter van hun baas Christopher. In haar poging Lucas te straffen voor zijn echtbreuk gaat Anna te ver met een gedwongen internering tot gevolg.

Na haar terugkomst uit de kliniek is Anna vastberaden alles beter aan te pakken. Ze zal haar onderzoek hervatten, het gezin zal weer samenkomen en Clara zal als vanzelf uit beeld verdwijnen. Al snel komt ze er echter achter dat haar hoopvolle verwachtingen niet sporen met die van de mensen om haar heen. Anna's wedergeboorte wordt een zware bevalling: de kinderen zijn gewend geraakt aan Clara's aanwezigheid in hun leven, Lucas lijkt haar plaats te hebben ingenomen in Christophers bedrijf en zichzelf staat onder constante supervisie van maatschappelijk werkster Mary-Louise. In een wereld waarin niemand haar goede bedoelingen lijkt te begrijpen, voelt Anna zich steeds meer in het nauw gedreven. En een kat in het nauw maakt rare sprongen.

Euripides schreef Medea, de Griekse tragedie over een vrouw die haar kinderen vermoordt, rond 431 voor Christus. Medea is misschien wel de meest angstigende van alle tragedies, omdat wij vandaag nog steeds geconfronteerd worden met gruweldaden zoals deze. De onbevattelijkheid die daarmee gepaard gaat, maakt dat Medea ons niet lijkt los te kunnen laten. Kunnen we haar ooit begrijpen?

SYNOPSIS

–
De Australische acteur, schrijver en regisseur Simon Stone (1984, geboren te Basel) richtte na zijn afstuderen in 2007 het gezelschap The Hayloft Project op in Melbourne. De eerste voorstelling van het gezelschap, een bewerking en regie van Stones hand van Frank Wedekinds Voorjaarsontwaken, maakte de wereld bekend met Stones specifieke artistieke handtekening: de bewerking van klassieke toneelstukken tot enerverende, hedendaagse theaterervaringen. Inmiddels is Stone een graag geziene gast in het internationale theatercircuit. Naast Medea regisseerde hij bij TA Husbands and wives (Woody Allen) en Ibsen huis. Een reprise van Ibsen huis staat later dit seizoen gepland in de Stadsschouwburg Amsterdam. In 2015 kwam zijn film The Daughter uit, gebaseerd op The Wild Duck, met onder anderen acteurs Sam Neill en Geoffrey Rush.

Medea is Stones regiedebuut bij Toneelgroep Amsterdam. Van de Griekse tragedie maakte hij een radicale bewerking; Medea is een hedendaags verhaal met ‘echte mensen’, ontsprongen aan de context van de oude Griekse mythologie. De directe aanleiding voor Stones bewerking vormt het waargebeurde verhaal van de Amerikaanse Debora Green, een arts die in 1995 haar huis in brand stak en zo twee van haar drie kinderen om het leven bracht. Stone geeft de existentiële vragen van het oerstuk van Euripides weer in de context van een werkelijkheid waaraan wij kunnen relateren. Medea wordt zo een moderne vertelling die niet alleen resoneert met onze dagelijkse ervaringen, maar die het publiek bovendien sluw de poëtische tragiek van de eeuwenoude mythe van Medea binnentrekt.

Stone schrijft zijn teksten grotendeels gedurende het maakproces van de voorstelling. Ook voor Medea heeft hij deze formule aangehouden en liet zich daarbij inspireren door de kwaliteiten van de acteurs; het resultaat is een tekst die even humoristisch als schrijnend is. In zijn schrijven beheerst Stone de kunst van het weglaten: de essentiële ontwikkelingen in de vertelling vinden plaats in het vacuüm tussen de scènes, waardoor het verhaal een ongemene vaart krijgt. Groot verschil met de oorspronkelijke tekst is dat Stone de rollen van Glauke (Clara) en de kinderen, die in het origineel geen eigen stem hebben, een belangrijke plaats in het stuk toekent. De verhouding tussen Anna en Lucas wordt op scherp gesteld door de opstandige Clara en de onstuimige kinderen, die doorlopend verslag leggen van de huiselijke ontwikkelingen aan de hand van een videodagboek. Stones vondsten zijn even hilarisch als duister en laten het publiek niet onberoerd achter: de mokerslag van de kindermoord is in Stones Medea even huiveringwekkend als bij zijn voorganger Euripides.

Over het theater zegt Stone in TM (2014): *‘Ik denk dat theater in deze tijd de belangrijkste kunstvorm zou kunnen zijn. Op welke andere plek komen mensen nog bij elkaar om gezamenlijk iets te beleven en ergens over na te denken?’* In Medea laat Stone de toeschouwer de noodlottige teloorgang van een ooit gelukkig gezin dicht op de huid ervaren. De thematiek van de Griekse tragedie Medea is misschien wel de moeilijkste om op invoelbare wijze te presenteren; Stone schrijft en regisseert met zijn Medea een rauwe parabel waarin wij onszelf misschien wel eens te goed zouden kunnen herkennen.

De scenografie van de Australiër Bob Cousins is even simpel als radicaal: een abstracte witte ruimte die een onbegrensd hiaat tussen verbeelding en realiteit vormt. De stormachtige kwaliteit van Stones hedendaagse dialogen vindt in Cousins’ vormgeving een poëtisch, onbeschreven tegenbeeld. De taps toelopende wanden zuigen de toeschouwer moeiteloos de grenzeloze witte ruimte in. Aan de hand van beelden die live door de twee kinderen worden gefilmd ontstaat een wisselwerking tussen nabijheid en distantie, die grootse emoties invoelbaar maakt en alledaagse conversaties tastbaar. Het documentaire karakter van de video maakt van de toeschouwer een stille getuige van het zich ontwikkelende drama. De eenvoud van de kostuums van An D’Huys onderstreept daarbij de natuurlijke taal van Stone, maar vormt tegelijkertijd een scherp contrast met het ondefinieerbare toneelbeeld. Tegelijkertijd nodigt het geluidsontwerp van Stefan Gregory de toeschouwer uit zich onder te dompelen in de verontrustende wereld van Anna’s dromen en gedachten. De vormgeving zwenkt zo, gelijk aan de koers van Anna’s neergang, van het reële naar het imaginaire en weer terug. Richting de culminatie van de tragedie sijpelt het leed van de personages langzaam het beeld in, en wordt het noodlot onontkoombaar.

DE ZAAK DEBORA GREEN

–
Debora Green (1951) bevindt zich al ruim twintig jaar in gevangenschap voor pogingen haar man Michael Farrar te vergiften en de moord op twee van haar drie kinderen. Green en Farrar ontmoeten elkaar in de medische praktijk; ze trouwen in 1979 en krijgen binnen zes jaar drie kinderen. Het huwelijk is niet bijzonder gelukkig

maar houdt stand, ondanks de soms explosieve aard van Green en een meermalen bediscussieerde scheiding. In 1995 ontmoet Farrar Margaret Hacker tijdens een familietrip naar Peru. Hacker bevindt zich eveneens in een ongelukkig huwelijk, en de twee beginnen een affaire. Als Farrar een maand later opnieuw aan Green voorstelt te scheiden, reageert zij labiel. Omdat Greens gedrag steeds onvoorspelbaarder wordt besluit Farrar, uit vrees voor zijn eigen veiligheid, naar een eigen appartement te verhuizen. In de ochtend van 24 oktober 1995 wordt Farrar gebeld met de boodschap dat zijn oude huis in brand staat. Dochter Kate weet te ontsnappen, maar de twee andere kinderen sterven in het vuur. Green wordt gearresteerd en enkele maanden later veroordeeld voor moord met voorbedachten rade.

De aanwezigheid van de steeds opnieuw opduikende Debora Greens in onze samenleving blijft ons confronteren met het Medea-complex. De tekst van Euripides, in welke vorm dan ook, zal daarom gespeeld blijven worden. Wij willen Medea begrijpen. We willen de persoon zien die achter de daad schuilgaat, ook al vreezen we haar (of, hem). Het theater is misschien wel het medium bij uitstek om Medea verklaarbaar te maken, maar de mythische proportie van Euripides’ tekst distantieert ons van de werkelijkheid. De Medea van Stone is zuiver, expliciet en schrijnend adequaat. Een nieuwe stem in de zoektocht naar het begrijpen van de psyche van Medea.

Lucas:
‘Waarom doe je zo?’

Anna:
**‘Omdat het kan.
Omdat ik me herinner
hoe het voelde toen
ik het ontdekte, van
jullie twee. En ik wil
haar laten zien hoe
dat voelde.’**

MEDEA

AMSTERDAM STADSSCHOUWBURG (020 624 23 11)

VR 25 T/M ZO 27 AUG
WO 30 AUG T/M ZO 3 SEP
WO 6 SEP T/M ZO 10 SEP

HEERLEN PARKSTAD LIMBURG THEATERS

WO 13 SEP

UTRECHT STADSSCHOUWBURG

VR 15, ZA 16 SEP

GRONINGEN STADSSCHOUWBURG

MA 18 SEP

DEN HAAG HET NATIONALE THEATER

WO 20, DO 21 SEP

THEATER ROTTERDAM

DO 5, VR 6 OKT

ARNHEM STADSTHEATER

ZA 7 OKT

EINDHOVEN PARKTHEATER

DI 10, WO 11 OKT

MAASTRICHT THEATER AAN HET VRIJTHOF

VR 13 OKT

ENSEMBLE & GASTEN 17 | 18 HÉLÈNE DEVOS, JIP VAN DEN DOOL, FRED GOESSENS, JANNI GOSLINGA, AUS GREIDANUS JR., MARIEKE HEEBINK, ROBERT DE HOOG, HANS KESTING, HUGO KOOLSCHIJK, MARIA KRAAKMAN, RAMSEY NASR, CHRIS NIETVELT, CELIA NUFAAR, FRIEDA PITTOORS, HALINA REIJN, GIJS SCHOLTEN VAN ASCHAT, HARM DUOCO SCHUT, BART SLEGERS, EELCO SMITS, STEVEN VAN WATERMEULEN, CLAIRE BENDER, BART BIJNENS, EVELIEN BOSMANS, VIOLET BRAECKMAN, EVGENIA BRENDES, THOMAS CAMMAERT, MINGUS DAGELET, KATELIJNE DAMEN, BARRY EMOND, ROELAND FERNHOUT, ABKE HARING, MAARTEN HEIJMANS, EVA HEIJNEN, NOORTJE HERLAAR, GAITE JANSEN, MINNE KOOLE, DJAMILA LANDBRUG, ROB MALASCH, MASSIMO PESIK, DEWI REIJS, LINEKE RIJXMAN, DAVID ROOS, LUCA SAVAZZI, MICHAEL SCHNORR, ANNE-CHRIS SCHULTING, JIP SMIT, JOSHA STRADOWSKI, LUCAS VANDERVOST, ARIANE VAN VLIET, LEON VOORBERG, FAAS JONKERS, POEMA KITSEROO, ROVER WOUTERS, STIJN VAN DER PLAS

TONEELGROEP AMSTERDAM | MARNIXSTRAAT 427 | 1017 PK AMSTERDAM | (020) 795 99 00
TGA.NL | INFO@TGA.NL | @TGAMSTERDAM | FACEBOOK.COM/TONEELGROEPAMSTERDAM

accenture

CLIFFORD
CHANCE

FONDS21

SEIZOEN 17 | 18

–
PREMIÈRES

KLEINE ZIELEN

VAN LOUIS COUPERUS
REGIE IVO VAN HOVE
COPRODUCTIE RUHRTRIËNNALE
SEP, OKT, NOV 17

UIT HET LEVEN VAN MARIONETTEN

VAN INGMAR BERGMAN
REGIE NANOUK LEOPOLD
NOV 17

VERGEEF ONS

VAN A.M. HOMES
REGIE GUY CASSIERS
PRODUCTIE TONEELGROEP
AMSTERDAM/TONEELHUIS
FEB, MRT, APR, MEI, JUN 18

OEDIPUS

VAN ROBERT ICKE
NAAR SOPHOCLES
REGIE ROBERT ICKE
APR, MEI 18

–
REPRISES

HET JAAR VAN DE KREEFT

VAN HUGO CLAUS
REGIE LUK PERCEVAL
AUG, OKT, NOV 17, APR 18

MEDEA

VAN SIMON STONE
NAAR EURIPIDES
REGIE SIMON STONE
AUG, SEP, OKT 17

SONG FROM FAR AWAY

VAN SIMON STEPHENS
REGIE IVO VAN HOVE
COPRODUCTIE MOSTRA
INTERNACIONAL DE TEATRO
DE SÃO PAULO
NOV, DEC 17

DE MEIDEN

VAN JEAN GENET
REGIE KATIE MITCHELL
NOV, DEC 17

DE STILLE KRACHT

VAN LOUIS COUPERUS
REGIE IVO VAN HOVE
COPRODUCTIE RUHRTRIËNNALE
DEC 17

KINGS OF WAR

VAN WILLIAM SHAKESPEARE
REGIE IVO VAN HOVE
CO-COMMISSIONERS BARBICAN,
THÉÂTRE NATIONAL DE CHAILLOT,
WIENER FESTWOCHEN
COPRODUCTIE BLINDMAN,
HOLLAND FESTIVAL,
MUZIEKTHEATER TRANSPARANT
OKT, DEC 17, MRT, MEI 18

THE FOUNTAINHEAD

VAN AYN RAND
REGIE IVO VAN HOVE
NOV, DEC 17, JAN 18

DE ANDERE STEM

VAN RAMSEY NASR
REGIE IVO VAN HOVE
JAN, FEB, MRT, APR 18

DE DINGEN DIE VOORBIJGAAN

VAN LOUIS COUPERUS
REGIE IVO VAN HOVE
PRODUCTIE TONEELGROEP
AMSTERDAM/TONEELHUIS
COPRODUCTIE RUHRTRIËNNALE
JAN, FEB 18

IBSEN HUIS

VAN SIMON STONE
NAAR HENRIK IBSEN
REGIE SIMON STONE
FEB 18

ROMEINSE TRAGEDIES

VAN WILLIAM SHAKESPEARE
REGIE IVO VAN HOVE
COPRODUCTIE HOLLAND
FESTIVAL, DE MUNT, KAAITHEATER,

MUZIEKTHEATER TRANSPARANT,
BLINDMAN
JUN, JUL 18

NA DE REPETITIE / PERSONA

VAN INGMAR BERGMAN
REGIE IVO VAN HOVE
COPRODUCTIE LES THÉÂTRES DE
LA VILLE DE LUXEMBOURG, MAISON
DES ARTS DE CRÉTEIL, THÉÂTRE DE
LA PLACE LIÈGE
SEP 17, JAN, APR 18

OTHELLO

VAN WILLIAM SHAKESPEARE
REGIE IVO VAN HOVE
NOV 17

DAGBOEK VAN EEN VERDWENENE

COMPONIST LEOŠ JANÁČEK,
ANNELIES VAN PARYS
REGIE IVO VAN HOVE
PRODUCTIE MUZIEKTHEATER
TRANSPARANT
COPRODUCTIE TONEELGROEP
AMSTERDAM, KLARAFESTIVAL,
DE MUNT, KAAITHEATER, LES
THÉÂTRES DE LA VILLE DE
LUXEMBOURG, OPERADAGEN
ROTTERDAM
DEC 17, JAN, FEB, MRT 18

LA VOIX HUMAINE

VAN JEAN COCTEAU
REGIE IVO VAN HOVE
MRT 18

–
TA-JUNIOR

OEDIPUS JR.

NAAR SOPHOCLES
REGIE ROSA FONTEIN, EMKE IDEMA
APR 18

KINGS OF WAR JR.

NAAR WILLIAM SHAKESPEARE
REGIE KARLIJN BENTHEM,
ROSA FONTEIN
NOV 17

MEDEA

ANNA
MARIEKE HEEBINK

LUCAS
AUS GREIDANUS JR.

CLARA
EVA HEIJNEN

CHRISTOPHER
BART SLEGGERS
LEON VOORBERG

HERBERT
FRED GOESSENS

MARY-LOUISE
EVGENIA BRENDES
JIP SMIT

GIJS
POEMA KITSEROO
STIJN VAN DER PLAS

EDGAR
FAAS JONKERS
ROVER WOUTERS